Jsem cizinec a vyřizuji si povolení k dlouhodobému pobytu

Vysvětlíme, jak požádat o vydání nebo prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu v České republice. Odpovíme na nejčastější otázky. Dozvíte se také, s čím Vám může pomoci ombudsman. Nejdřív ale upozorníme, na co si vždy dávat pozor, abyste uspěli.

Chci se svou žádostí uspět. Jak na to?

Buďte aktivní.

- Úřad potřebuje vědět, kde Vás může zastihnout. Dejte mu adresu, kam Vám může posílat písemnosti. Pravidelně si kontrolujte a přebírejte poštu.
- Kvůli doručování si na poštovní schránku a na zvonek napište své jméno a příjmení.
- Pečlivě si uložte všechny dokumenty.
- Včas (nejlépe ihned) odpovídejte na dopisy od úřadů nebo udělejte, o co Vás žádají.
- Dejte si pozor na lhůty řešte věci včas (nenechávejte je na poslední chvíli).
- Pokud čemukoliv nerozumíte (například Vám není jasné, co po Vás úřad v dopisu žádá),
  poraďte se s někým (nejlépe s advokátem nebo s některou nevládní organizací).
- Důležité věci úřadu řekněte a předložte hned. Později by se tím úřad nemusel zabývat.
- Plňte své povinnosti [například <u>ohlašovací povinnost</u>, podle které musíte včas nahlásit změny, které se Vás týkají (zejména místo pobytu nebo osobní stav)].
- Zákon o pobytu cizinců (zákon č. 326/1999 Sb.) se často mění. Změny mohou ovlivnit podání Vaší žádosti o dlouhodobý pobyt a její posouzení. Zjistěte (zeptejte se), jestli se pravidla nezměnila. Aktuální verzi zákona najdete také na www.zakonyprolidi.cz.

Co když to neudělám?

Ministerstvo Vaší žádosti nemusí vyhovět, budete muset opustit Českou republiku apod.

Tento leták obsahuje jen obecná doporučení. Nepopisuje všechny situace, které mohou nastat při posuzování Vaší žádosti.

Obsah

Podávám žádost o povolení
k dlouhodobému pobytu3
Kde mám žádost podat a kdo o ní rozhodne?3
Jak dlouho bude vyřízení trvat?3
Co když moji žádost nechtějí přijmout?3
Co když zmeškám lhůtu k podání žádosti?3
Řízení o žádosti (obecně)4
Co když neumím česky?4
Kdo mi poradí? Může někdo jednat za mě?4
Advokát (zmocněnec) to pokazil. Co mohu dělat?4
Kam mi bude ministerstvo posílat písemnosti?5
Úřad tvrdí, že mi doručil písemnost, ale nic o tom nevím. Je to možné?5
Písemnost jsem si nemohl/a včas vyzvednout. Co teď?5
Co je ohlašovací povinnost?6
Může mě kontrolovat cizinecká policie?6
Výzva k odstranění vad žádosti6
Co když výzvě nerozumím?6
Jak mám doklady ministerstvu předložit?6
Obstarání dokladů trvá, proto hrozí, že to nestihnu7
Může ministerstvo chtít další a další doklady?7

Výslech 7
Co když nepřijdu?7
Neumím česky – potřebuji tlumočníka?7
Mohu odmítnout vypovídat?7
Nesouhlasím s tím, co je uvedeno v protokolu o výslechu. Co mám dělat?8
Dostanu kopii protokolu?8
Výzva k seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí8
Kdy mě k tomu ministerstvo vyzve?8
Mám se jít podívat do spisu?8
Mohu si pořídit kopie písemností ze spisu? 8
Rozhodnutí o žádosti8
Lhůta k vydání rozhodnutí uplynula a nic se neděje8
Ministerstvo mé žádosti podle webu vyhovělo, ale nemám rozhodnutí9
Co když nesouhlasím s rozhodnutím ministerstva?9
Nesouhlasím ani s rozhodnutím o odvolání! Co teď?9
Soud moji žalobu zamítl! Dá se s tím ještě něco udělat?9
Ombudsman 10
S čím mi může pomoci ombudsman?10
S čím mi nepomůže ombudsman?10
Kde najdu, co už ombudsman zijstil a řekl? 10

Podávám žádost o povolení k dlouhodobému pobytu

Kde mám žádost podat a kdo o ní rozhodne?

Žádost o **vydání povolení** k dlouhodobému pobytu většinou musíte podat **osobně** na některém z pracovišť Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, podle místa svého pobytu.

Žádost o **prodloužení povolení** k dlouhodobému pobytu můžete zaslat ministerstvu i **poštou**.

Přehled všech pracovišť, kontakty a úřední hodiny najdete na <u>www.mvcr.cz</u> → Služby pro veřejnost → Informace pro cizince → Kontakty → Kontakty na pracoviště MV.

O žádosti **rozhodne Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky.

K podání žádosti se objednejte předem (Kontakty na pracoviště MV). Dejte pozor, abyste nezmeškali termín k podání žádosti (předtím, než Vám skončí platnost dosavadního oprávnění k pobytu v ČR). Pokud Vám nabídnou pozdější termín, upozorněte pracovníka Ministerstva vnitra na to, že v takovém případě nestihnete podat žádost včas a trvejte na dřívějším termínu.

Jak dlouho bude vyřízení trvat?

V případě žádostí o vydání povolení k dlouhodobému pobytu zpravidla 60 až 270 dnů. Lhůty pro vydání rozhodnutí jsou různé podle účelu pobytu v ČR (studium, sloučení rodiny, podnikání, zaměstnání ...). [Více v § 169t zákona o pobytu cizinců.]

O žádostech o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu by Ministerstvo vnitra mělo rozhodnout ve lhůtě 30 dnů [podle § 71 odst. 3 správního řádu].

Pokud ministerstvo nerozhodne o Vaší žádosti v zákonem stanovené lhůtě, můžete požádat o uplatnění opatření proti nečinnosti.

Co když mou žádost nechtějí přijmout?

Pracovníci Ministerstva vnitra musí přijmout každou žádost sepsanou na úředním formuláři, a to i tehdy, pokud je neúplná (pokud k ní nepřiložíte všechny zákonem stanovené náležitosti).

Kdyby to odmítli, ihned požádejte, aby sepsali úřední záznam, ve kterém to uvedou a odůvodní.

Co když zmeškám lhůtu k podání žádosti?

Pokud Vám v podání žádosti bránilo něco, co jste nemohli ovlivnit (třeba jste byli v nemocnici), můžete žádost podat do 5 pracovních dnů po odpadnutí této překážky. Současně ministerstvu písemně vysvětlete, co Vám bránilo v podání žádosti. Pokud Vás k tomu ministerstvo vyzve, budete to muset také prokázat (předložit důkazy).

[§ 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců]

Ministerstvo posoudí důvody, kvůli kterým jste zmeškali podání žádosti. Nemusí Vám vyhovět. Většinou neuspějete, pokud jste jen zapomněli podat žádost včas.

Řízení o žádosti (obecně)

Co když neumím česky?

Řízení probíhá v češtině. Pokud neumíte česky, obstarejte si někoho, kdo Vám s tím pomůže.

Také písemnosti musejí být v češtině nebo slovenštině. Pokud předložíte ministerstvu písemnost v jiném jazyce, může Vás vyzvat, abyste předložili úředně ověřený překlad do češtiny. Když to neuděláte, ministerstvo se písemností nebude vůbec zabývat (jako kdybyste ji nepředložili).

Kdo mi poradí? Může někdo jednat za mě?

Nejlépe Vám **poradí advokáti**, kteří se soustředí na cizinecké právo (vyhledávač <u>zde</u>, můžete zadat zaměření "40 cizinecké právo, azylové právo"), a některé nevládní organizace (jejich seznam najdete v letáku Organizace zabývající se cizineckou a uprchlickou problematikou). Také Vás mohou v řízení zastupovat.

Advokátovi většinou musíte za jeho pomoc zaplatit (více v letáku <u>Právní pomoc</u>). Nevládní organizace Vám poradí zadarmo.

Vaším zmocněncem ale může být i kdokoliv svéprávný (skoro každý, kdo má alespoň 18 let).

V řízení Vás může zastupovat vždy jen jeden zmocněnec. Ke konkrétnímu úkonu v řízení (například k doplnění žádosti nebo nahlížení do spisu) ale můžete zmocnit někoho jiného, pokud třeba Váš zmocněnec nemůže přijít.

Pracovníci Ministerstva vnitra [na přepážce nebo na infolince +420 974 801 801] Vám nemohou radit tak, jako advokáti nebo nevládní organizace. Mohou Vám poskytnout pouze základní informace o řízení, například o tom, co musí obsahovat žádost, kterou podáváte. Naopak Vám nemusí předem sdělit, proč ministerstvo Vaší žádosti nevyhoví.

Advokát (zmocněnec) to pokazil. Co mohu dělat?

Pokud Váš advokát nebo zmocněnec udělají chybu například tím, že zmeškají lhůtu k odstranění vad žádosti, a ministerstvo kvůli tomu zamítne Vaši žádost, nepomůže Vám, když upozorníte na jejich chybu. Jejich chyba je také Vaší chybou. Záleží na Vás, koho si vyberete. Vybírejte proto pečlivě (například toho, komu důvěřujete nebo kdo má zkušenosti s pobytovým řízením).

Advokát nebo zmocněnec Vám ale odpovídá za způsobenou škodu. Pokud Vám ji nebude chtít nahradit (zaplatit), obraťte se na soud. V případě advokáta také můžete napsat České advokátní komoře. Podrobnosti najdete v letáku Advokáti a notáři.

Kam mi bude ministerstvo posílat písemnosti?

- (1) Pokud máte zmocněnce, ministerstvo bude písemnosti posílat většinou jemu.
- (2) Jinak Vám bude psát do **datové schránky** (DS), pokud ji máte.
- (3) Když nemáte datovou schránku, bude Vám psát na adresu pro doručování, kterou jste ministerstvu sdělili.
- (4) Když jste ministerstvu nesdělili jinou adresu, bude Vám psát na adresu hlášeného pobytu.

Můžete ministerstvu dát svůj e-mail nebo telefon. Ministerstvo je ale nemusí použít. Dál proto kontrolujte svou datovou nebo poštovní schránku.

Pokud Vás ministerstvo požádá, abyste přišli (například kvůli výslechu, sejmutí otisků prstů nebo převzetí průkazu k pobytu) pošle písemnost Vám, i když máte zmocněnce.

Úřad tvrdí, že mi doručil písemnost, ale nic o tom nevím. Je to možné?

Ano, říká se tomu náhradní doručení nebo fikce doručení [§ 24 správního řádu].

Při doručování do datové schránky se písemnost považuje za doručenou 10. den po dodání do datové schránky, i když se do schránky nepřihlásíte.

Když Vás doručovatel nezastihne při doručování poštou, nechá Vám ve schránce (nebo na jiném vhodném místě) oznámení s výzvou, abyste si písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedli na poště. Pokud to neuděláte, písemnost Vám vhodí do schránky nebo ji vrátí ministerstvu. Tehdy se písemnost považuje za doručenou 10. den po pokusu o doručení.

Pokud bydlíte na studentských kolejích, raději si zvolte jinou adresu pro doručování nebo zmocněnce pro doručování písemností.

Když na delší dobu odjíždíte (na prázdniny, na dovolenou, navštívit rodinu ve vlasti), předem to ministerstvu napište a sdělte mu, kde a jak Vás může kontaktovat, ať nezmeškáte důležitou písemnost.

Písemnost jsem si nemohl/a včas vyzvednout. Co teď?

Pokud jste si písemnost včas nevyzvedli ze závažných důvodů, které jste nemohli ovlivnit, můžete do 15 dnů po odpadnutí závažného důvodu požádat o určení neplatnosti doručení nebo o určení okamžiku, kdy byla písemnost doručena. Závažné důvody budete muset prokázat.

[Více v § 24 a § 41 správního řádu.]

Můžete uspět, pokud jste nemohli předpokládat, že nebudete doma. Třeba když po dopravní nehodě skončíte v nemocnici. Pokud jste ale odjeli na plánovanou dovolenou nebo jste jeli za rodinou do své vlasti, pravděpodobně neuspějete. O cestě jste věděli, a proto jste ministerstvu měli sdělit (napsat), kam Vám po tuto dobu může psát.

Může mě kontrolovat cizinecká policie?

Ano. Příslušník policie Vás může požádat o předložení cestovního dokladu a dokladu o povolení k pobytu. Také Vám může uložit, abyste v určité lhůtě prokázali, že splňujete podmínky pobytu na území (například, že máte zdravotní pojištění).

Pokud tyto povinnosti **nesplníte**, můžete dostat **pokutu** až 3 000 Kč.

Co je ohlašovací povinnost?

Ohlašovací povinnost znamená, že musíte něco oznámit úřadům a předložit přitom doklad, který to prokazuje.

Neprodleně musíte policii ohlásit ztrátu nebo odcizení Vašeho cestovního dokladu (například cestovního pasu). [§ 103 písm. m) zákona o pobytu cizinců]

Do 3 pracovních dnů musíte hlásit změnu příjmení, osobního stavu (uzavření manželství, rozvod), změnu údajů v cestovním dokladu (například v cestovním pase) nebo změnu údajů uvedených v průkaze k pobytu. K nahlášení změny použijte formulář a připojte k němu doklad o změně (například oddací list při uzavření manželství nebo rozhodnutí soudu o rozvodu). [§ 103 písm. e) zákona o pobytu cizinců]

Většinou do 30 dnů (podle druhu oprávnění k pobytu) hlásíte změnu místa pobytu v ČR Ministerstvu vnitra nebo policii, pokud na novém místě budete déle než 30 dnů. Použijete přihlašovací formulář. Současně musíte předložit doklad o novém ubytování. [§ 98 zákona o pobytu cizinců]

Pokud tyto povinnosti **nesplníte**, můžete dostat **pokutu**. V některých případech až 5 000 Kč.

Výzva k odstranění vad žádosti

? Co když výzvě nerozumím?

Požádejte o pomoc někoho, kdo umí dobře česky. Také můžete jít za advokátem nebo do některé z neziskových organizací. Více v části Kdo mi poradí?

Pokud ani pak nevíte, o co Vás ministerstvo žádá, napište mu a požádejte o vysvětlení.

Pokud vady neodstraníte (třeba nepředložíte určitý doklad), ministerstvo může žádost zamítnout nebo zastavit řízení (to znamená, že se žádostí dál nebude zabývat).

Jak mám doklady ministerstvu předložit?

Doklady můžete poslat doporučeně poštou (schovejte si doklad o odeslání), nebo je podat osobně na přepážce Ministerstva vnitra (na kopie dokladů si nechte dát razítko o převzetí dokladů, nebo požádejte o potvrzení).

Obstarání dokladů trvá, proto hrozí, že to nestihnu.

Před uplynutím lhůty požádejte o prodloužení lhůty k odstranění vad žádosti.

Do žádosti napište, proč žádáte o prodloužení (např. nestihnete včas získat potřebné dokumenty, zastupitelský úřad Vám nestihne vydat nový cestovní pas, odjíždíte na pracovní cestu, ...).

Může ministerstvo chtít další a další doklady?

Ano, pokud má předložený doklad vady (například když se nejedná o originál nebo o úředně ověřenou kopii v případech, kdy to zákon vyžaduje; pokud podle názoru ministerstva doklad neprokazuje to, co je třeba) nebo je starý (doklady nesmí být starší než 180 dnů, pokud nejde o rodný list, cestovní doklad nebo fotografii).

Výslech

Co když nepřijdu?

Když bez omluvy nepřijdete na výslech, ministerstvo může Vaši žádost zamítnout nebo zastavit řízení (žádostí se dál nebude zabývat).

[§ 56 odst. 1 písm. a) a § 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců]

Neumím česky – potřebuji tlumočníka?

Pokud jde o výslech kvůli Vaší žádosti, musíte si sami zajistit a zaplatit tlumočníka ze seznamu tlumočníků nebo člověka, který splňuje podmínky pro ustanovení tlumočníkem podle zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích. Pokud přijdete bez správného tlumočníka, přestože Vás ministerstvo poučilo, že si ho musíte zajistit, ministerstvo může zastavit řízení o Vaší žádosti nebo ji zamítnout.

Pokud budete **předvoláni jako svědci**, tlumočníka zajistí a zaplatí ministerstvo.

■ Mohu odmítnout vypovídat?

Ministerstvo Vás před provedením výslechu musí poučit o tom, kdy nesmíte být vyslechnuti a kdy můžete odmítnout výpověď.

Nesmějí Vás vyslýchat o utajovaných informacích a v případech, kdy byste porušili státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, pokud jste těchto povinností nebyli zproštěni.

Výpověď můžete odepřít, kdybyste kvůli ní mohli být Vy nebo Vaši blízcí stíháni kvůli trestnému činu nebo přestupku.

Sdělte ministerstvu důvody, proč nebudete vypovídat. Pokud je ministerstvo neuzná, může řízení o Vaší žádosti zastavit. [§ 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců]

Při výslechu musíte vypovídat pravdivě a nesmíte nic zamlčet.

Nesouhlasím s tím, co je uvedeno v protokolu o výslechu. Co mám dělat?

Požádejte o opravu nebo do protokolu nechte zapsat své výhrady.

Dostanu kopii protokolu?

Ano, když o to požádáte, dostanete kopii protokolu o výslechu. Hodí se to, abyste později mohli zvážit, zda jste na něco důležitého nezapomněli, nebo abyste se mohli poradit, třeba s advokátem.

Výzva k seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí

Kdy mě k tomu ministerstvo vyzve?

Ministerstvo Vám umožní vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí. Neudělá to, pokud

- Vaší žádosti zcela vyhoví,
- od posledního seznámení s podklady do spisu nic nedoplnilo kromě písemností, které jste sami předložili, nebo
- zastaví řízení (žádostí se dál nebude zabývat), třeba proto, že jste nepředložili určité doklady.

Mám se jít podívat do spisu?

Určitě **běžte** nahlédnout do spisu. Je totiž pravděpodobné, že na základě toho, co je zatím ve spisu, chce ministerstvo Vaši žádost zamítnout.

Ověřte, že spis obsahuje všechny písemnosti, které jste předložili.

Pokud s něčím ve spisu **nesouhlasíte**, co nejdříve se k tomu vyjádřete a situaci vysvětlete.

Mohu si pořídit kopie písemností ze spisu?

Ano. Můžete si je vyfotit třeba vlastním fotoaparátem (telefonem). Pokud Vám kopie na žádost pořídí pracovníci ministerstva, zaplatíte správní poplatek.

Rozhodnutí o žádosti

Lhůta k vydání rozhodnutí uplynula a nic se neděje.

Pokud ministerstvo ve lhůtě nerozhodlo, nic nedělá a řízení není přerušené ani zastavené, můžete Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4) požádat o uplatnění opatření proti nečinnosti. Můžete k tomu použít náš formulář (nebo zde).

Podrobnosti najdete v letáku Nečinnost úřadů.

Ministerstvo mé žádosti podle webu vyhovělo, ale nemám rozhodnutí.

Informace na webu sama o sobě neznamená, že můžete v ČR pobývat.

Pokud ministerstvo **žádosti vyhoví**, nevydá o tom rozhodnutí, ale **vyzve** Vás, abyste se přišli vyfotografovat a nechat si sejmout otisky prstů. Pak Vás vyzve, abyste si vyzvedli průkaz k pobytu.

Pokud bez vážných důvodů na výzvu nepřijdete nebo si nepřevezmete průkaz k pobytu, ministerstvo řízení o Vaší žádosti zastaví. [§ 169r odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců]

Pokud Vás ministerstvo nevyzve, požádejte ho dopisem o sdělení stavu řízení.

X Co když nesouhlasím s rozhodnutím ministerstva?

Do 15 dnů od doručení rozhodnutí ministerstva můžete podat odvolání ke Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, a to prostřednictvím ministerstva (odvolání tedy zašlete ministerstvu). Komise má na posouzení odvolání 60 dnů ode dne, kdy jí ministerstvo předá Vaše odvolání a spis.

V odvolání označte rozhodnutí, se kterým nesouhlasíte, a **uveďte důvod nesouhlasu** – proč rozhodnutí považujete za nezákonné nebo jinak nesprávné.

Nesouhlasím ani s rozhodnutím o odvolání! Co teď?

Přestože to není uvedeno v poučení, můžete podat **žalobu k soudu, a to do 30 dnů** ode dne doručení rozhodnutí Komise. Žalobu podejte ke krajskému soudu (v Praze k městskému soudu), podle místa svého hlášeného pobytu. Soudní poplatek je 3 000 Kč.

Pokud nemáte peníze, můžete soud požádat o osvobození od soudního poplatku nebo o přidělení advokáta (více v letáku <u>Soudní poplatky</u> a <u>Právní pomoc</u>).

Žaloba nemá odkladný účinek, což znamená, že platí vydané rozhodnutí ministerstva a Komise. Můžete ale soud požádat, aby **žalobě přiznal odkladný účinek** (aby pozastavil účinky rozhodnutí Komise). Pokud Vám vyhoví, budete moci zůstat na území České republiky do doby, než soud rozhodne o Vaší žalobě.

Soudní poplatek za tento návrh je 1 000 Kč.

Obecné informace najdete v letáku Soudní ochrana proti správním orgánům. V případě věcí cizinců platí různé výjimky (třeba lhůta k podání žaloby je kratší než běžná).

Soud mou žalobu zamítl! Dá se s tím ještě něco udělat?

Pokud soud nevyhověl Vaší žalobě, můžete ještě do 14 dnů podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu.

K tomu musíte být zastoupeni advokátem.

Soudní poplatek je 5 000 Kč.

Ombudsman

S čím mi může pomoci ombudsman?

Ombudsman může prověřit jednání (rozhodování) nebo nečinnost úřadů.

Můžete mu tedy napsat,

- když nesouhlasíte s rozhodnutím ministerstva, pokud nepomohlo ani odvolání,
- pokud jsou úřady (ministerstvo nebo Komise) nebo soud nečinné, přestože jste využili opatření proti nečinnosti a v případě soudu jste podali stížnost na průtahy jeho předsedovi (k tomu více v letáku Soudy).

Ombudsman se může zabývat i dalšími věcmi cizinců (například správním vyhoštěním, zajištěním cizinců nebo azylovým řízením).

Podrobnosti k činnosti ombudsmana a podání podnětu najdete v letáku Ombudsman.

S čím mi nepomůže ombudsman?

Ombudsman Vám nemůže nahradit advokáta – nesepíše Vám žádost ani odvolání nebo žalobu k soudu, nemůže za Vás jednat před úřadem nebo soudem.

Ombudsman nesmí zasahovat do soukromých vztahů – nepomůže Vám například ve sporu se soukromou zdravotní pojišťovnou nebo s Vaším advokátem.

Také nesmí hodnotit rozhodování soudů.

Nemůže zasahovat do jednání úřadů jiných zemí – například cizích zastupitelských úřadů v České republice.

Kde najdu, co už ombudsman zjistil a řekl?

Na www.ochrance.cz v části ESO (Evidence stanovisek ochránce).

Můžete hledat i podle oblasti práva (zadejte 209.1 Pobyt cizinců) nebo "fulltextem" – napište slova, která Vás zajímají.